

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 153/2012-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. apríla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť J. K., S., zastúpenej advokátom Mgr. I. L., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Co/335/2009 zo 4. marca 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 193/2010 z 24. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. marca 2012 doručená sťažnosť J. K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co/335/2009 zo 4. marca 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 193/2010 z 24. novembra 2011, ktorým zamietol jej dovolanie vo veci obnovy konania.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Okresný súd Trebišov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom sp. zn. 10 C/239/2006 z 12. marca 2007 zaviazal sťažovateľku (v spore žalovaná, pozn.) zaplatiť žalobcovi sumu 8 912,57 € (268 500 Sk) s príslušenstvom. Sťažovateľka sa návrhom z 13. novembra 2007 podaným okresnému súdu domáhala obnovy už uvedeného konania, v ktorom bola z dôvodu jej neznámeho pobytu zastúpená opatrovníkom. Okresný súd uznesením z 29. mája 2009 povolil obnovu konania [z dôvodu podľa „228 ods. 1 písm. a) a b) O. s. p.“]. Krajský súd na odvolanie žalobcu uznesením zo 4. marca 2010 sp. zn. 2 Co 335/2009 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh na obnovu konania zamietol (čo odôvodnil „*nesplnením podmienok obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 O. s. p.*“). Sťažovateľka podala proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, domáhala sa jeho zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu na ďalšie konanie. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 193/2010 z 24. novembra 2011 dovolanie sťažovateľky zamietol.

3. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„... je nepochybné, že právne závery dovolaním napadnutého uznesenia sú nesprávne, pretože zo spisového materiálu je nepochybné, že prvostupňový súd vykonal všetky úkony, ktoré smerovali k zisteniu pobytu žalovanej a že to bol práve policajný orgán, ktorý porušil zákonnú povinnosť v zmysle Z. č. 171/1993 Z. z. neuskutočnil riadne pokyn súdu, nezistil dostatočne pobyt žalovanej, čím táto nemohla vykonať dôkaz výsluchom, všetko bez svojej viny. Z uvedeného plynie, že sa v posudzovanom prípade jedná o jednoznačnú subsumpciu posudzovanej veci pod ust. OSP o prípustnosti obnovy konania.

Z uvedeného plynie, že jednoznačné dôvody na podanie návrhu na obnovu konania krajský súd nesprávne subsumoval pod odvolacie dôvody, čím jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci...

Obidva napadnuté uznesenia Krajského súdu v Košiciach i Najvyššieho súdu SR ignorujú jednoznačnú skutočnosť prezentovanú v tomto podaní na predchádzajúcich stranách i v samotnom uznesení Okresného súdu v Trebišove o povolení obnovy konania. Touto skutočnosťou je preukázané porušenie zákonnej povinnosti štátneho orgánu, ktorým je PZ SR tak, ako je to prezentované vyššie a skutočnosť existencie právneho zastúpenia sťažovateľky advokátom v čase pred začatím prvostupňového konania.

Tým, že sťažovateľka bola zastúpená advokátom generálnym splnomocnením, nemôže mať žiadnu vinu na procesné defekty v konaní pred všeobecným súdom.

Tým, že štátny orgán /PZ SR/ má ústavnú a zákonnú povinnosť konať v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, je táto ústavná povinnosť významovo nad povinnosťou občana podľa ústavy i podľa zákona, ktorý uvádza NS SR - o hlásení pobytu občanov, pretože pre každého /i občana / platí čl. 2 ods. 3 Ústavy.

Tým, že Krajský súd v Košiciach a Najvyšší súd SR ignorujú vyššie uvedené ustanovenia Ústavy SR a uvedených zákonov o policajnom zbere, OSP, advokácii etc, spôsobujú vydanie napadnutých rozhodnutí, ktorými sa sťažovateľke bráni k výkonu jej ústavného práva v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR... “

4. Podľa názoru sťažovateľky

„ - Rozhodnutím oboch súdov došlo k porušeniu mojich práv chránených Ústavou...

- Porušenie mojich práv bolo osobitne svojvoľné a hrubé, keď odporcovia v I. a II. rade (t. j. krajský súd a najvyšší súd, pozn.) účelovo vynechávali časti zákonných ustanovení a ignorovali jestvujúcu zákonnú úpravu.

- Porušenie práva vyjadriť sa k všetkým vykonaným dôkazom znamená pre sťažovateľku byť neúspešnou v sporovom konaní...

- K porušeniu práv sťažovateľa došlo v rozhodnutiach súdov, ktorých úlohou je práve naopak, a to ochrana práv a oprávnených záujmov fyzických a právnických osôb...

- Rozhodnutím odporcov sa negoval u sťažovateľa princíp právnej istoty... “

5. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Krajský súd... svojim uznesením sp. zn. 2 Co 335/2009 zo dňa 4. marca 2010, ktorým zmenil uznesenie Okresného súdu... sp. zn. 2 C 126/2007 o povolení obnovy konania a zamietol obnovu konania, porušil základné právo sťažovateľa na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Najvyšší súd... svojim uznesením sp. zn. 3 Cdo 193/2010 zo dňa 24. 11. 2011 ktorým zamietol dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu... sp. zn. 2 Co 335/2009 zo dňa 4. 3. 2010, porušil základné právo sťažovateľa na vyjadrenie sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Rozhodnutie Krajského súdu... sp. zn. 2 Co 335/2009 zo dňa 4. marca 2010, sa zrušuje.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu... sp. zn. 3 Cdo 193/2010 zo dňa 24. novembra 2011 sa zrušuje.

Ústavný súd... vec vracia Krajskému súdu... na ďalšie konanie.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi ako primerané finančné zadosťučinenie peňažnú sumu vo výške 5.000,-...

Krajský súd... a Najvyšší súd... sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania... spolu vo výške 261,82 eur...“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je návrh zjavne neopodstatnený, ak sa ním namieta taký postup orgánu verejnej moci, ktorým nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namieta, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučujú, aby tento orgán porušoval označené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (napr. II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05, II. ÚS 298/06).

9. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie označených práv sťažovateľky uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Co 335/2009 zo 4. marca 2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 193/2010 z 24. novembra 2011, ktorým zamietol jej dovolanie vo veci obnovy konania.

II.A

K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Co 335/2009 zo 4. marca 2010

10. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd

pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jej dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

11. Pokiaľ ide o predmetné rozhodnutie krajského súdu, ústavný súd vzhľadom na už uvedené poukazuje na skutočnosť, že proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka dovolanie, ktoré vecne preskúmal najvyšší súd. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 193/2010 z 24. novembra 2011

12. Sťažovateľka namietala aj porušenie v petite označených práv napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu, ktorý ako dovolací súd zamietol dovolanie sťažovateľky vo veci obnovy konania, lebo „*po preskúmaní dovolania dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné*“.

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu iba vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné alebo neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 117/05). Ak nie sú splnené tieto predpoklady na preskúmanie rozhodnutí všeobecných súdov, ústavný súd nemôže dospieť k záveru o vecnej spojitosti

medzi základnými právami a slobodami, ktorých porušenie sa namieta, a napádaným rozhodnutím všeobecného súdu, prípadne postupu, ktorý mu predchádzal.

14. Ústavný súd v tejto spojitosti uvádza, že podľa svojej stabilnej judikatúry (II. ÚS 54/02) je oprávnený posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu procesnoprávných princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, v tomto prípade ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktoré upravujú prípustnosť obnovy konania, tak ako sa toho domáha sťažovateľka. Súčasne ústavný súd zdôrazňuje, že reálne garantovanie a uplatnenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie v konaní o obnovu konania neznamená, aby všeobecné súdy preberali skutkové a právne názory účastníka konania, ktorý sa domáha jeho obnovy.

15. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

16. Sťažovateľka videla porušenie označených práv v tom, že najvyšší súd sa riadne nevysporiadal s jej námietkami vznesenými v dovolacom konaní proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý zamietol jej návrh na obnovu konania vedeného pred okresným súdom o zaplatenie vymáhanej sumy s príslušenstvom, ktoré skončilo v jej neprospech. Sťažovateľka je toho názoru, že najvyšší súd nenapravil pochybenia krajského súdu, ktorého zmeňujúce uznesenie vychádzalo „z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.]“, a namietala tiež, že „vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní...“.

17. Ústavný súd preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu a zistil, že s v dovolaní uvedenými námietkami sťažovateľky sa vysporiadal jasne a zrozumiteľne v rámci posudzovania dôvodov dovolania (zisťovanie podmienok prípustnosti obnovy konania) a zisťovaní prípadných väd konania (§ 241 ods. 2 a § 237 OSP).

18. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia po oboznámení okresným súdom zisteného skutkového stavu a právnych záverov z neho vyplývajúcich uviedol vecné a právne dôvody zmeny uznesenia prvostupňového súdu a zamietnutia návrhu na obnovu konania odvolacím súdom:

„Zamietnutie návrhu na povolenie obnovy konania odôvodnil nesplnením podmienok obnovy konania v zmysle § 228 ods. 1 O. s. p. a vyjadril sa aj k jednotlivým dôkazom, na podklade ktorých žalovaná navrhovala obnovu konania. Pokiaľ ide o výsluch žalovanej uviedol, že tento dôkaz nie je spôsobilý privodiť priaznivejšie rozhodnutie, pretože účastník nemusí vypovedať pravdu, čo je jeho právom v konaní. Tiež výsluch matky žalovanej nie je dôkazom, ktorý by nebolo možné vykonať v pôvodnom konaní, pretože v prípade vedomosti žalovanej o prebiehajúcom konaní, by jej nič nebránilo navrhnúť aj vykonanie tohto dôkazu.“

Sťažovateľka po uvedení dovolacej argumentácie a vyjadrení žalobcu k dovolaniu

„... Prípustnosť dovolania odôvodnila § 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p., pretože dovolaním je napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu. Dovolanie odôvodnila nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a namietala, že vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v znení účinnom do 31. augusta 2003). Tvrdila, že svoje postavenie v sporovom konaní nezapríčinila neoznámením zmeny trvalého pobytu pošte, pretože takú povinnosť jej právne predpisy neukladajú. Opätovne poukázala na to, že pred odchodom do zahraničia udelila plnú moc právnemu zástupcovi, ktorý ju mal v danej právnej veci zastupovať a opätovne poukázala na nedostatočné preverovanie jej pobytu v základnom konaní príslušníkmi policajného zboru v rámci šetrenia miesta jej pobytu súdom. V súvislosti s argumentáciou odvolacieho súdu, že jej výpoveď ako účastníčky

konania nemôže privodiť priaznivejšie rozhodnutie, poukázala na R 6/1968, podľa ktorého stačí, ak sa javí pravdepodobným, že dôkazy môžu privodiť pre navrhovateľa priaznivejšie rozhodnutie, teda nie je treba, aby v tomto smere dospel súd celkom k bezpečnému záveru.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že s právnym zástupcom, ktorému žalovaná udelila plnomocenstvo na zastupovanie v pôvodnom konaní, nikdy nekomunikoval a ani nemal vedomosť o tom, že žalovaná mu udelila plnomocenstvo na zastupovanie. Stotožnil sa správnym názorom odvolacieho súdu, že žalovaná sa sama zbavila možnosti navrhovať dôkazy v základnom konaní tým, že nezanechala adresu na pošte a neoznámila ju ani jej matka policajným orgánom...“.

Najvyšší súd svoje rozhodnutie odôvodnil takto:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) po preskúmaní dovolania dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O. s. p. dovolací súd skúmal, či v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 O. s. p. a k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.). Vady zmätočnosti konania podľa § 237 O. s. p. a existenciu tzv. inej vady konania podľa § 242 ods. 2 písm. b/ O. s. p. dovolateľka nenamietala a existenciu týchto vád nezistil ani dovolací súd.

Žalovaná v dovolaní namietala naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., t. j. že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak

síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

V danom prípade je teda predmetom dovolacieho prieskumu právny záver odvolacieho súdu, že v danom prípade neboli naplnené podmienky obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O. s. p.

Obnova konania je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno za podmienok ustanovených v zákone dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej nebol skutkový stav v pôvodnom konaní zistený úplne alebo správne. Návrhom na obnovu konania sa nemožno domáhať nápravy prípadných pochybení pri právnom posudzovaní veci alebo nesprávností procesnej povahy; na nápravu týchto nesprávností slúžia podľa povahy rozhodnutia a charakteru namietanej nesprávnosti iné opravné prostriedky. Vecná nesprávnosť rozsudku napadnutého návrhom na obnovu konania nie je dôvodom zakladajúcim procesnú prípustnosť obnovy konania podľa § 228 ods. 1 O. s. p. (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikované v časopise Zo súdnej praxe pod č. 15/2000).

Konanie o obnove prebieha v dvoch fázach. V prvej z nich (iudicium rescindens) súd skúma, či je obnova konania procesne prípustná; návrhu na obnovu konania v tejto fáze súd buď vyhovie alebo ho zamietne. Druhá fáza (iudicium rescissorium) predstavuje nové prerokovanie a rozhodnutie vo veci. Jedným z predpokladov procesnej prípustnosti návrhu na obnovu konania, na ktoré sa zameriava súd v prvej z uvedených fáz, je medziiným existencia skutočností, rozhodnutí alebo dôkazov, ktoré ten, kto navrhuje obnovu konania, bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní (§ 221 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), a ďalej možnosť vykonať dôkazy, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní (§ 221 ods. 1 písm. b/ O. s. p.).

Dôvod prípustnosti obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p. sa uplatňuje v tých prípadoch, keď účastník konania nemohol bez svojej viny tvrdiť určitú skutočnosť alebo navrhnúť vykonanie určitého dôkazu, ktoré by pre neho mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci. Nemožnosťou použiť skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy bez svojej viny v pôvodnom konaní, sa rozumie nemožnosť vykonať dokazovanie v súdnom konaní alebo nemožnosť označiť či predložiť tieto skutočnosti, dôkazy alebo rozhodnutia účastníkom konania voči súdu (R 19/1975). Tak isto platí, že pokiaľ účastník zo svojej viny neuplatnil určitú skutočnosť v pôvodnom konaní, je vylúčený z ďalšieho jej uplatňovania aj

s dôkazmi, ktoré majú túto skutočnosť preukázať (porovnaj napr. R 72/1954). Ustanovenie § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p. má ako dôvod obnovy konania na zreteli také skutočnosti a dôkazy, ktoré sú v porovnaní s pôvodným konaním nové, teda v dobe pôvodného konania objektívne existujúce, ale z pohľadu účastníka konania vtedy nepoužiteľné bez toho, aby niesol vinu na tom, že o nich nevedel, prípadne nesplnil si povinnosť tvrdenia alebo povinnosť dôkaznú.

O možnosť vykonania dôkazov, ktoré sa nemohli vykonať v pôvodnom konaní (§ 228 ods. 1 písm. b/ O. s. p.) ide vtedy, keď účastník v pôvodnom konaní síce označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak ním navrhnuté dôkazy nemohol súd vykonať z dôvodu prekážok objektívneho charakteru. Ustanovenie § 228 ods. 1 písm. b/ O. s. p. sa vzťahuje na prípady, v ktorých účastník konania tieto dôkazy voči súdu v pôvodnom konaní použil (dôkazy označil a navrhol ich vykonanie), nemohli byť ale súdom (ktorý vykonáva dokazovanie - vid' § 122 ods. 1 O. s. p.) vykonané preto, lebo tomu bránila nejaká objektívna prekážka.

V danom prípade žalovaná ani netvrdila, že ňou navrhovaný jej výsluch ako účastníčky konania a výsluch jej matky ako svedkyne sú novými dôkazmi a skutočnosťami, o ktorých nevedela počas pôvodného konania a ktoré vyšli najavo (stali sa jej známymi) až po skončení pôvodného konania. Žalovanou navrhovaný jej výsluch ako účastníčky konania a aj dôkaz v podobe svedeckej výpovede jej matky, nie sú nielen „novými“ skutočnosťami a dôkazmi v zmysle § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p. a zároveň nie sú ani dôkazmi a skutočnosťami, ktoré nemohla v pôvodnom konaní bez svojej viny použiť (§ 228 ods. 1 písm. b/ O. s. p.). Žalovaná tvrdila, že tieto skutočnosti a dôkazy nemohla použiť preto, že o pôvodnom konaní nevedela z dôvodu pobytu v cudzine. K tejto argumentácii dovolací dodáva, že vina žalovanej na ich nepoužití spočíva v tom, že vycestovala do zahraničia na dlhšiu dobu ako 3 mesiace bez toho, aby túto skutočnosť (pobyt v zahraničí dlhší ako 3 mesiace vrátane uvedenia štátu, miesta pobytu a predpokladanej doby pobytu) podľa § 9 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov SR oznámila príslušnej ohlasovni pobytu, v dôsledku čoho sa stal jej pobyt pre štátne orgány neznámy a v pôvodnom konaní jej bol ustanovený opatrovník v zmysle § 29 ods. 2 O. s. p. Pokiaľ vedel účastník konania zastúpený opatrovníkom, ktorého mu ustanovil súd, o skutočnostiach alebo dôkazoch v dobe, kedy prebiehalo pôvodné konanie, nemôže sa ani v návrhu na obnovu konania

dovolať ich novosti, aj keď jeho opatrovník o nich nevedel. Námitka účastníka konania, že mu nemal byť ustanovený opatrovník, ktorý ju v konaní zastupoval, lebo predpoklady pre takéto opatrenie neboli splnené, je uplatniteľná riadnym opravným prostriedkom proti rozhodnutiu súdu vydanom v konaní vedenom s opatrovníkom, t. j. v konaní pôvodnom.

Dôvodom obnovy, ako už bolo uvedené, nemôže byť nesprávny procesný postup súdu (či ustanovenie opatrovníka bez náležitého prešetrenia rozhodujúcich okolností) v konaní, obnovy ktorého sa účastník domáha. Nedostatok riadneho zastúpenia účastníka v pôvodnom konaní môže predstavovať iba procesnú vadu pôvodného konania, ktoré nielenže nie je relevantne prenositeľné do konania o jeho obnovu, predovšetkým však o nej platí, že skutočnosť v zmysle skutkovom (podľa § 228 ods. 1 písm. a/ O. s. p.) nezakladá.

O pôvodnom konaní teda nevedela žalovaná vlastnou vinou v dôsledku nesplnenia hlasovacej povinnosti svojho dlhodobého pobytu v zahraničí a nesie aj vinu na tom, že ňou uvádzané skutočnosti a dôkazy jej známe v čase pôvodného konania, neboli použité v tomto pôvodnom konaní. So zreteľom na uvedené dovolací súd sa stotožňuje s právnym záverom odvolacieho súdu o nenaplnení podmienok pre obnovu konania podľa § 228 ods. 1 O. s. p., pretože; dôkazy a skutočnosti uvádzané žalovanou v návrhu na obnovu konania, nie sú skutočnosťami a dôkazmi, ktoré bez svojej viny nemohla použiť v pôvodnom konaní.

K dovolateľkou namietanému ďalšiemu dôvodu jej dovolania, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo skutkového zistenia, ktoré nemá v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní, dovolací súd dodáva, že tento dovolací dôvod bol s účinnosťou už od 1. septembra 2003 (zákon č. 353/2003 Z. z.) vypustený z procesnej úpravy dovolacieho konania, preto sa ani dovolací súd nezaoberal otázkou, či tento dovolací dôvod v prejednávanej veci bol naplnený. Podľa § 241 ods. 2 O. s. p. totiž platí, že dovolanie možno odôvodniť len dôvodmi uvedenými v tomto ustanovení a dovolateľkou vyššie uvádzaný dôvod od 1. septembra 2003 už nepredstavuje relevantný dovolací dôvod.

Vzhľadom na obsah dovolania, z ktorého možno vyvodiť, že žalovaná poukazuje aj na to, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre ustanovenie jej opatrovníka podľa § 29 ods. 2 O. s. p. z dôvodu jej neznámeho pobytu, dodáva dovolací súd nasledovné. Návrh na obnovu konania je mimoriadnym opravným prostriedkom, prostredníctvom ktorého je možné dosiahnuť nápravu vo veci, v ktorej skutkový stav v pôvodnom, základnom konaní nebol zistený úplne alebo správne; návrhom na obnovu

konania ale nie je možné domáhať sa nápravy prípadných pochybení v právnom posúdení veci (pozri aj ZSP č. 15/2002, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 83/99) alebo nápravy procesných pochybení, ku ktorým prípadne v pôvodnom konaní došlo. Ak aj v danom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre ustanovenie opatrovníka žalovanej z dôvodu jej neznámeho pobytu, nie je toto procesné pochybenie relevantné v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, pretože prekračuje rámec účelu tohto mimoriadneho opravného prostriedku slúžiaceho na nápravu nedostatkov v zisteniach skutkového stavu.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že dovolací súd sa stotožnil s právnym posúdením veci odvolacím súdom a jeho záverom, že nie sú naplnené podmienky povolenia obnovy konania podľa § 228 ods. 1 písm. a/, b/ O. s. p., a preto dovolanie podľa § 243b O. s. p. zamietol.»

19. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného odôvodnenia dovolacieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí zrozumiteľne, logickým výkladom a vyčerpávajúcim odôvodnením dospel k záveru o nenaplnení podmienok dôvodnosti dovolania podľa § 241 ods. 2 OSP a prípustnosti dovolania podľa § 237 OSP, ako aj o nenaplnení podmienok obnovy konania podľa § 228 ods. 1 OSP, a preto dovolanie podľa § 243b OSP zamietol. Tomuto záveru predchádzal ústavne súladný výklad relevantnej právnej úpravy. Ústavný súd nezistil preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti žiadnu možnosť porušenia sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 193/2010 z 24. novembra 2011.

20. Z uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd dostatočne predstavil myšlienkové pochody, ktoré ho viedli k zamietnutiu dovolania, a preto jeho závery vyslovené v danej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, ale ako také, ktoré (v posudzovanom prípade, pozn.) sú v súlade s obsahom práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (resp. základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy).

21. S prihliadnutím na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivý proces) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto jej časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (obdobne napr. III. ÚS 117/09).

22. Ústavný súd zároveň dodáva, že takisto nezistil ani žiadnu príčinnú súvislosť medzi označeným uznesením najvyššieho súdu (predchádzajúcim postupom všeobecných súdov) a namietaným porušením základného práva sťažovateľky, aby sa mohla vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v dôsledku čoho aj túto časť sťažnosti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

23. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími návrhmi sťažovateľky (bod 5 – zrušením predmetných súdnych rozhodnutí, priznaním primeraného finančného zadosťučinenia a úhradou trov konania) nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. apríla 2012